

Etelä-Karjalan liiton perussopimuksen tarkastaminen

Kh 07.11.2022 § 180
124/00.04.01/2022

Valmistelija

Harri Anttila, kunnanjohtaja
p. 0400 559 034, harri.anttila@rautjarvi.fi

Etelä-Karjalan liiton maakuntahallitus on 17.10.2022 § 150 esittänyt Etelä-Karjalan liiton uuden perussopimuksen jäsenkuntien valtuustojen hyväksyttäväksi.

Etelä-Karjalan liiton voimassa oleva perussopimus tuli voimaan 1.1.2016. Perussopimus ei kuitenkaan sisällä kaikkia 1.1.2016 voimaan tulleen kuntalain mukaisia kuntayhtymän perussopimusta koskevia kohtia eikä perussopimusta ole päivitetty vuoden 2016 jälkeen. Perussopimus on saatettava myös kuntalain vuonna 2021 voimaan tulleiden kuntayhtymän perussopimusta koskevien säännösten mukaiseksi viimeistään vuoden 2023 loppuun mennessä.

Kuntalain muutosten lisäksi liiton lakisääteistä tehtäväkenttää ohjaavaa aluekehityksen ja alue- ja rakennepolitiikan kansallista lainsäädäntöä on uudistettu vuosien varrella. Liiton tehtävät on nykyisessä perussopimuksessa määritelty vuonna 2009 alueiden kehittämisestä annetun lain mukaan. Alueiden kehittämistä koskevaa lainsäädäntöä on sen jälkeen muutettu kahteen kertaan, joten perussopimuksessa mainittuja kuntayhtymän lakisääteisiä tehtäviä on syytä ajanmukaistaa, tarkistaa perussopimuksen yhteensopivuus alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta ja rahoittamisesta annettujen lakien, kuntalain ja muun lakisääteisiä tehtäviä ohjaavan lainsäädännön kanssa. Samassa yhteydessä on aiheellista korjata vanhentuneita kirjauksia ja kirjoitusvirheitä.

Perussopimusta voidaan kuntalain 57 §:n mukaan muuttaa, ellei muuta ole perussopimuksessa sovittu, jos vähintään kaksi kolmannelta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta. Etelä-Karjalan liiton perussopimuksessa on vastaava säännös (31 §)

Etelä-Karjalan liiton perustamissopimuksen luonnosversion valmistelussa otettiin huomioon nykyisen perussopimuksen määräykset ja Kuntaliiton julkaisema kuntayhtymän perussopimusmalli sekä käytiin läpi maakuntien liittojen ja muiden kuntayhtymien perussopimuksia sekä voimassa olevan kuntalain ja muun lainsäädännön kuntayhtymiä ja maakuntaliittoja ohjaavaa lainsäädäntöä.

Luonnosversiosta pyydettiin kunnilta kommentteja 23.9.2022 mennessä. Saatua palautetta on hyödynnetty perussopimuksen määräysten laadinnassa.

Perussopimusluonnoksessa on useita kokonaan uusia määräyksiä, jotka koskevat mm. - kuntayhtymän yksikielisyyttä (1 §)
- perussopimuksen muuttamista uuden jäsenkunnan vuoksi (3 §)
- kuntayhtymien yhteistyötä (4 §)
- maakuntahallituksen jäsenten äänimäärää (10 §)
- maakuntajohtajaa (13 §)
- muita toimielimiä (15 §)

- omistajaohjausta (16 §)
- peruspääoman jakaantumista jäsenkuntaosuuksiin (17 §)
- peruspääomalle maksettavaa korkoa ja lausuntomenettelyä olennaisista kuntayhtymän toimintaan ja talouteen liittyvistä muutoksista ja hankkeista (19 §)
- talouden ja toiminnan seurantajärjestelmää sekä raportointia jäsenkunnille (20 §)
- tilikauden ylijäämän käsittelyä (21 §)
- alijäämän kattamista (22 §)
- kuntayhtymän tiedonantovelvollisuutta (24 §)
- jäsenkunnan rahoitusosuuden määräytymistä investointimenoihin ja peruspääoman korottamisen osuuksista (26 §)
- jäsenkunnan maksuosuuden ja muiden suoritusten erääntymisaikaa (28 §)
- sisäistä tarkastusta (32 §)
- kuntayhtymän yhdistymistä ja jakautumista (33 §)
- kuntayhtymän purkamissopimuksen hyväksymistä ja tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittelyä (34 §)
- eläkevastuita (35 §).

Uusista määräyksistä kohdat 17 §, 20 § ja osin 22 § ovat kuntalain edellyttämiä perussopimukseen otettavia sopimuskohtia.

Eläkevastuita koskeva määräys (35 §) on tarpeellinen eläkemenoperusteisten maksujen vastuunjaossa tilanteessa, jossa kuntayhtymän tehtävistä siirtyisi henkilöstöä kuntiin tai kuntayhtymään siirtyisi henkilöstöä kunnista. Eläkemenoperusteinen maksu kuitenkin poistuu vuoden 2023 alussa eikä uusi tasausmaksu koske kuntayhtymiä. Määräyksessä varaudutaan tilanteeseen, jossa kuntayhtymille tulisi tulevaisuudessa palkkatuloihin perustumattomia eläkevastuita.

Muutettuja määräyksiä on myös useita. Merkittävimpiä muutoksia ovat mm.

- kuntayhtymä-sanaa ei enää käytettäisi kuntayhtymän virallisessa nimessä (1 §)
- eroavalle kunnalle palautettaisiin osuus nettovarallisuudesta, ei enää peruspääomasta (3 §)
- maakuntahallitus valittaisiin valtuuston toimikaudeksi (10 §)
- jäsenkuntien maksuosuuden määräytymisperusteena käytettäisiin kuntien viimeisimmän tilinpäätöksen verotulotietoa (25 §).

Maakunnan liiton nimessä ei alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) 7.2 §:n mukaan tarvitse mainita sanaa kuntayhtymä.

Peruspääoman palauttamista koskeva määräys on muutettu Kuntaliiton perussopimusmallin mukaiseksi, koska aiempi määräys saattaa olla jossain tilanteissa kohtuuton joko eroavaa jäsenkuntaa tai muuta jäsenkuntaa kohtaan.

Maakuntahallituksen toimikausi vastaisi pääsääntöisesti maakuntavaltuuston toimikautta, mutta maakuntavaltuusto voisi edelleen päättää lyhyemmästäkin maakuntahallituksen toimikaudesta.

Jäsenkuntien maksuosuuksien määräytymisessä käytetyt verohallinnon ilmoittamat kunnallisverotiedot saadaan liian myöhään talousarviovalmisteluun nähden. Kuntien viimeisimmän tilinpäätöksen verotulotieto olisi varmasti tiedossa jo siinä vaiheessa kun talousarviovalmistelu alkaa.

Ehdotus uudeksi perussopimukseksi on esityslistan liitteenä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Anttila Harri

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää Etelä-Karjalan liiton uuden perussopimuksen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Taina Lonka poistui esteellisenä (yhteisöjäävi) tämän pykälän käsittelyn ajaksi.